

Vredeszondag

Welkom en openingswoord

We zijn samen in de naam van + de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Amen.

Vrede komt waar mensen zijn en waar mensen gastvrij zijn naar elkaar. Dus van harte welkom in deze viering, en een speciaal welkom aan u allen van de Effatagemeenschap.

Wanneer we anderen echt in ons midden opnemen, dan is dat inclusief samenleven. Het is het thema van de Vredesweek. Het citaat van Paus Franciscus (op de voorkant van het boekje) past daar helemaal bij: "Op weg gaan naar vrede betekent dat mensen in staat zijn samen te werken, schouder aan schouder, om te streven naar doelen waarbij iedereen baat heeft." Maar de werkelijkheid van alledag, dichtbij en wereldwijd, laat zien dat dat niet gemakkelijk is. Het ideaal, een toekomst van God, een toekomst van vrede, lijkt soms ver weg te zijn.

Werken aan dit ideaal betekent vaak dat 'onze' wereld op zijn kop wordt gezet. Vandaag worden we daaraan herinnerd, want in het Evangelie wordt door Jezus ons oh-zo-menselijke gedrag op zijn kop gezet. En als iets op zijn kop wordt gezet, leer je anders kijken. Dan is onze eigen drukte opeens minder belangrijk. Dan kan ons huis (zoals we zongen in het Openingslied) een rustplaats worden langs de wegen, voor wie met open handen om onderkomen vraagt.

Maken we het een moment stil in onszelf om met open handen hier aanwezig te zijn.

Overweging

Wijsheid: 2, 12. 17-20; Marcus: 9, 30-37

Op deze Vredes zondag, horen we niet nadrukkelijk over vrede. We worden zelfs geconfronteerd met het tegenovergestelde. Met strijd. Het gaat over de grootste of de beste willen zijn (Evangelie), anderen tot het uiterste op de proef stellen (Eerste lezing). In die eerste lezing gaat het over leiders die domineren met kracht en macht, en voor wie er geen God is. Zij kijken neer op waarden als zachtmoedigheid en verdraagzaamheid. De 'vrome mens' is hen een doorn in het oog. Hij moet zelfs tot de dood veroordeeld worden. Je kunt je afvragen: wie is hier de grootste?

Ook in het Marcusevangelie gaat het over strijd. Terwijl Jezus en zijn leerlingen onderweg zijn, kondigt Hij zijn aanstaande lijden en dood aan. Maar zijn leerlingen zijn met andere dingen bezig. Ze redetwisten over de vraag wie van hen de grootste, de belangrijkste is. Ze hebben geen tijd om vragen te stellen wat Jezus precies bedoelt. Te druk bezig met zichzelf in het middelpunt te stellen. Zichzelf op de borst te kloppen. We kunnen ons daar wel iets bij voorstellen: ja maar ik ..., hoezo jij..., ik was toch... Of: ja maar wij terwijl zij.... Een discussie over ik-en-jij, over wij-en-zij. Over groot-en-klein. Een oeroud gesprek dat al door de eeuwen heen wordt gevoerd.

Als Jezus vraagt waar ze ruzie over hadden, antwoorden ze niet. Wisten ze dat ze verkeerd bezig waren? Was er schaamte? Geduldig gaat Jezus door, maar met een radicale ommekeer. "Als iemand de eerste wil zijn, zal hij de laatste van allen moeten zijn en de dienaar van allen". En om het aanschouwelijk te maken zet hij een kind in hun midden. "Wie een kind opneemt in Mijn naam, neemt Mij op; en wie Mij opneemt, neemt de Vader op". Met andere woorden: de grootste is hij die het kwetsbare en onbeschermd leven van dienst wil zijn. De weg is die van de dienaar, niet die van de meester. Wie de zwakkeren over het hoofd ziet, maakt weinig kans God te ontmoeten.

De laatste moeten zijn, en dienaar van alles. Dat is niet iets wat ons gemakkelijk afgaat. Geldingsdrang, we kennen het, en herkennen het ook in onszelf. Verschillen in ambities, drijfveren en maatschappelijke positie mogen - en moeten - er toch ook zijn? Zonder ambities slaap je in. Het leven moet iets uitdagends hebben, dat maakt het rijk en boeiend. Maar, is de ene ambitie belangrijker dan de andere? Is de ene positie beter dan de andere? Word je daardoor belangrijker dan een ander? Groot zijn, zo is de boodschap van Jezus, betekent eigen behoeften aan de kant durven zetten. Het is bescheiden dienstbaar durven zijn, niet jezelf belangrijker maken dan je bent.

Hoezeer past het nieuwsbericht van deze week daarbij, dat Ahmed Aboutaleb is verkozen tot beste burgemeester van de wereld (lokaal bestuur). Er staat: 'Hij heeft oog voor de kwetsbare delen van de samenleving. Hij leidt zijn stad, waar zoveel verschillende mensen wonen, met geduld en bescheidenheid'. Geduld en bescheidenheid: twee kwaliteiten onmisbaar in een samenleving waarin iedereen erbij hoort. Waarin we niet spreken over 'een vluchteling' maar over 'iemand die ik kan helpen een veilig thuis te vinden'. Niet over een 'verward persoon' maar over 'iemand wiens gedrag ik nog niet begrijp'. Niet over 'iemand met een beperking' maar over 'iemand die de wereld anders ervaart dan ik'. Niet over iemands herkomst, maar over 'iemand wiens cultuur ik wil leren begrijpen'.

We horen al bij elkaar voordat we ook maar iets doen, d.w.z. in Gods liefde en verbondenheid. Het is aan ons om daar met geduld telkens weer vorm aan te geven. Wanneer we onszelf vanuit een innerlijke vrede verbinden met de ander, dan bouwen we aan het Vredesrijk van God. Dan kunnen we, zoals Paus Franciscus schrijft: "schouder aan schouder samenwerken om te streven naar doelen waarbij iedereen baat heeft."

Cecile Kuijpers
19/09/2021